

Mediomatix para mo mediocher

Il med d'instrucziun rumantsch Mediomatix vegn crititgà da scolastas e scolasts. Ussa sa drizza la magistraglia en ina brev a Jon Domenic Parolini, il manader dal departament dad educaziun, cultura ed ambient. Ils scolasts e las scolastas pretendan tranter auter ina versiun pli simpla dal med d'instrucziun e la pussaivladad da pudair cumprar era mo singulas ediziuns.

SANDRO BUCHLI/FMR

La colur cotschna è en scola pli baud savens vegni-da duvrada da scolastas e scolasts per curreger ils sbagls en in dictat. Tar il med d'instrucziun Mediomatix che vegn utilisà en scola primara ed en il stgalim superiur faschess la magistraglia rumantscha sco ch'i para era gugent inqual correctura.

Gist tuttas trais «conferenzas generalas» – uschia vegnan numnadas las uniuns rumantschas che s'engaschan per ils interess da scolastas e scolasts en la Surselva, en il Grischun Central ed en l'Engiadina/Val Müstair – èn cun ina brev communabla sa drizzadas envers il minister d'educaziun, cultura ed ambient *Jon Domenic Parolini*. Lur messadi: Il med d'instrucziun funcziuna da principi, però i dettia anc potenzial per optimar qua e là.

«Ussa fiss il mument adattà»

Las trais uniuns che s'engaschan per ils interess da la magistraglia rumantschas èn ina vusch impurtanta, sch'i va per la lavur pratica dal mintgadi da scolastas e scolasts. Els èn datiers dal puls – uschia organischescha per exempel la Conferenza scolastica da la Surselva mintg'onn dis tematics, nua ch'i vegn discuri da las sfidas actualas. A l'ediziun dal november passà èn radund 200 scolastas e scolasts stads da la partida (guarda La Quotidiana dals 6 da november 2025). Sin basa da quests inscuters ed era sin basa da las experientschas praticas fatgas enfin oz èn las conferenzas da l'avis: «Ussa fiss il mument adattà per in resun per megliurar il Mediomatix.»

Envers la FMR n'han las Conferenzas rumantschas dentant per il mument betg vuli prender posiziun a bucca en chaussa. Ils presidents da las uniuns scolasticas *Adrian Cathomas* (Surselva), *Annalea Stuppan* (Engiadina/Val Müstair) e *Mèn Candreia* (Grischun Central) renvieschan a la brev per mauns da Jon Domenic Parolini.

Puncts da critica

La magistraglia rapporta en quest scriber tranter auter, ch'i duvrass a lur avis ina versiun pli simpla dal Mediomatix per scholaras che han fadia cun la lingua. En pli als disturba ch'i na saja betg pussaivel da cumprar singuls cudeschs per mintga stgalim, perquai che, citat or da la brev, «nagin dumogna da far tut ils quatter cudeschs entaifer in onn da scola».

En l'aggiunta da circa trais paginas proponan las conferenzas da mintga regiun anc vinavant midadas. La glista è scritta en furma da chavazzins. Puncts da critica èn tranter auter: «pli pauc cuntegn, persuenter pli profund»; «dapli focus sin conjugaziuns»; «tschentar finamiras concretas». Ma era chaussas sco

Il med d'instrucziun per la scola populara rumantscha Mediomatix è disponibel en tut ils tschintg idioms.

FOTO MAD

«schletta qualitat dals cudeschs, i crodan per part in ord l'auter», u lura «dapli exercizis da grammatica» ed «adattar la lineatura per la scrittira da basa» vegnan enumeradas.

«Nus vegin ad examinar il cuntegn da la brev»

Il departament responsabel per ils meds d'instrucziun stat sut la direcziun dal cusseglier guvernativ Jon Domenic Parolini. Sin dumonda da la FMR ha respundi la partiziun da comunicaziun dal departament, che conferma a la redacziun d'avair survegnì la brev da la magistraglia: «Nus vegin ussa ad examinar il cuntegn e nus avain dumandà l'uffizi pertutgà da prender posiziun en chaussa.»

Las auturas ed ils auturs da la brev critica vegnan damai pli probabel contactads pli tard da l'uffizi per la scola populara. Per il mument na veglia il departament dentant betg s'exprimer pli detagliadamain, sco ch'i vegn vinavant scrit en il mail: «Nus engraziain per la chapientscha, che nus na savain betg responder a Vossa dumonda da medias.»

Sche ed en tge furma che Mediomatix vegn uss adattà, resta pia avert. Cler è dentant gia ussa: La critica da la magistraglia mussa che la discussiun davart il med d'instrucziun central per il rumantsch en scola n'è anc ditg betg a fin.

Analog e digital

La retscha da Mediomatix è vaira gronda e diversa. En tut ils tschintg idioms puter, vallader, surmiran, sursilvan e sutsilvan èn disponibels carnets da lavur, commentaris, grammaticas, ma era products digitalts. Dapi l'onn 2016 sviluppa la Scola auta da pedagogia dal Grischun questa retscha da meds. Singulas ediziuns èn anc en lavur. Ils meds èn orientads a cumpetenzas ed uschia cumpatibels cun il Plan d'instrucziun 21. Els sa drizzan a las classes 2. enfin 9. da la scola populara. Dal rest: Mediomatix è la furma curta da «meds d'instrucziun idiomatics». (fmr/sb)

Dapli sin mediomatix.ch.